

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Golfbaan De Hooge Vorssel, Bernheze

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

13 maart 2013 / rapportnummer 2127-80

1. Oordeel over het MER

Initiatiefnemer Company Club De Hooge Vorssel in de gemeente Bernheze heeft het voornemen om haar bestaande golfbaan van 9 holes, gelegen tussen de Heescheweg en Berg-hemsweg te Nistelrode, juridisch planologisch te borgen¹ en tevens uit te breiden naar een 18-holes baan.

Voor de bestaande golfbaan en de uitbreiding met aanpassing van het golfclubhuis en de parkeerplaats moet een nieuw bestemmingsplan worden opgesteld. Dit besluit heeft betrekking op het gehele plangebied, dus de huidige 9 holes baan met bijbehorende voorzieningen en de uitbreiding met 9 holes. De natuurcompensatie wordt ook in het nieuwe bestemmingsplan meegenomen. Ten behoeve van besluitvorming over het bestemmingsplan is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Bernheze is bevoegd gezag.

Tijdens de toetsing heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. Daar heeft de Commissie (mede naar aanleiding van de zienswijzen en adviezen) kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is/ geen juist beeld geeft. Naar aanleiding hiervan heeft de initiatiefnemer nadere informatie aangeleverd over:

- een afweging tussen het golftechnisch meest optimale voorkeursalternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief;
- een visie op de gewenste ruimtelijke samenhang en het ecologisch functioneren van de EHS in het plangebied;
- de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS die aangetast of ontwikkeld worden door de bestaande 9 holes golfbaan en de 9 holes uitbreiding en de voorgestelde natuurmaatregelen.

De Commissie² is van oordeel dat de essentiële informatie in het MER en de aanvulling aanwezig is om het milieu een volwaardige rol in de besluitvorming over het bestemmingsplan te laten spelen.

Uit de aanvulling blijkt dat er een weliswaar een afweging is gemaakt tussen verlies van ecologische en landschappelijke waarden in het plangebied maar dat behoud van aanwezige natuurwaarden in dit keuzeprocess heeft geprevaleerd boven golftechnische argumenten. Het voorkeursalternatief vormt daarbij een goede basis voor het meest milieuvriendelijke alternatief.

¹ Goedkeuringsbesluiten van het bestemmingsplan van de bestaande 9 holes golfbaan werden in 2001 en 2004 door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via commissiener.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

In de aanvulling worden de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS in het plangebied beschreven. Er komt een uitbreiding van het areaal van de EHS maar een behoud of verbetering van het ecologisch functioneren van de EHS is naar mening van de Commissie vanwege de versnipperde compensatie niet aantoonbaar.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Meest milieuvriendelijk alternatief

MER

In het MER wordt – zonder onderbouwing – gesteld dat het voorkeursalternatief (VKA) ook het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) is. Omdat het VKA kennelijk een optimum betreft tussen golftechnische eisen en milieuaspecten, vraagt de Commissie zich af of het VKA ook daadwerkelijk het mma is. Een mma is immers naar zijn aard gericht op het zoveel mogelijk beperken van de gevolgen voor het milieu met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden en wel zodanig dat nog steeds sprake is van een realistisch alternatief. Het voorkeursalternatief en mma gaat bijvoorbeeld ten koste van leefgebied voor de levendbarende hagedis en rugstreeppad. Met een andere inrichting van de holes is het wellicht mogelijk dat deze leefgebieden van deze –zwaar– beschermde soorten gespaard worden.

Het MER geeft geen informatie over de mate van inpassing van ecologische, landschappelijke, historische en archeologische waarden bij de inrichting van de holes en de keuze voor de locatie van het clubhuis en parkeerplaats. Zo wordt in het MER niet duidelijk of deze waarden ontzien kunnen worden door een keuze voor een andere routing, minder baanlengte, lager aantal par of wel of geen back tees. Aan de hand van deze informatie dient te worden onderbouwd waarom het VKA gelijk is aan het mma of dient een ‘nieuw’ mma te worden beschreven en verbeeld waarin ecologische, landschappelijke, historische en archeologische waarden worden afgewogen.

De Commissie acht het van belang dat daarbij in ieder geval in wordt gegaan op de volgende punten:

- Op welke punten golfargumenten hebben geprevaleerd boven milieuargumenten in het huidige ontwerp;
- Op welke punten het huidige ontwerp er anders zou hebben uitgezien (met voor het milieu betere oplossingen) als en aanwezige waarden (zoals ten aanzien van beschermde soorten en de bosgroeiplaats) in het keuzeproces hadden geprevaleerd boven golftechnische argumenten.

Aanvulling

In de aanvulling op het MER is de geschiedenis van het proces naar het voorkeursalternatief beschreven. De reconstructie van het planproces geeft goed weer hoe uiteindelijk tot een optimalisatie is gekomen tussen golf en natuur. Daaruit blijkt dat behoud van aanwezige

natuurwaarden in dit keuzeprocés heeft geprevaleerd boven golftechnische argumenten. Zo is er geen inrichting mogelijk waarbij zowel de levendbarende hagedis en rugstreeppad als andere beschermde soorten behouden kunnen worden.

In de aanvulling is daarmee overtuigend aangetoond dat het voorkeursalternatief op een gedegen analyse berust, en men voor een natuurvriendelijke inrichting van de golfbaan het uiterste heeft gehaald uit de mogelijkheden die het gebied biedt.

2.2 EHS saldo benadering

MER

De golfbaan ligt in de EHS. In het MER is aangegeven dat op basis van optimalisatie van het ontwerp van de golfbaan een EHS-saldobenadering is toegepast. De Commissie constateert echter dat met de informatie in het MER niet kan worden voldaan aan de voorwaarden voor deze benadering zoals verwoord in artikel 4.8 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Brabant³. In het MER is alleen de omvang beschreven van de EHS gebieden die aangetast en gecompenseerd worden. Daarbij ontbreekt de in artikel 4.8 lid 4 vereiste informatie over de kwaliteit en het ecologisch functioneren van de aangetaste gebieden. In het MER ontbreekt nog informatie over:

- de huidige wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS binnen het plangebied;
- de (gewenste) ruimtelijke samenhang en het huidige ecologisch functioneren van de EHS in het gebied;
- een daarop gebaseerde visie op de doelstelling voor de samenhang, kwaliteit en het functioneren van gecompenseerde EHS gebieden;
- een beoordeling op welke manier de gecompenseerde EHS gebieden een bijdrage leveren aan de doelen van de ruimtelijke visie en het functioneren van de lokale en regionale ruimtelijke structuur.

Aanvulling

In de aanvulling zijn de wezenlijke natuur- en landschapswaarden van het EHS-deel van het plangebied beschreven. Ook wordt aangegeven wat de gevolgen van de golfbaan voor deze waarden zijn en op welke wijze eventuele negatieve gevolgen gemitigeerd kunnen worden.

Uit de aanvulling blijkt voorts welke waarden gecompenseerd moeten worden en dat het oppervlakte dat in het voorkeursalternatief gecompenseerd zal worden ruim is (6,74 ha meer dan de compensatieplicht). De compensatie is weliswaar ruim in kwantitatief opzicht, maar ook versnipperd met percelen die relatief ver uit elkaar liggen, en waarvan onduidelijk is op welke wijze en in welke mate zij bijdragen aan de beoogde kwaliteitsslag. Een netto neutraal of positief effect van alle maatregelen tezamen op de ruimtelijke samenhang en het ecologisch functioneren van de EHS is daarom naar mening van de Commissie in het MER en de aanvulling niet aantoonbaar. De verbetering van de EHS zit dus vooral in de toename van het areaal en niet zozeer in de verbetering van de kwaliteit.

³ De titel van artikel 4.8: 'Wijziging van de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur op verzoek met toepassing van de saldobenadering'

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Company Club De Hooge Vorssel

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Bernheze

Besluit: vaststellen van een nieuw bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: C10.2

Activiteit: het planologisch borgen van een bestaande 9 holes golfbaan en tevens uitbreiding naar een 18 holes baan.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Bernhezer: 20 juni 2008

advies aanvraag: 12 juni 2008

ter inzage legging: 23 juni tot en met 4 augustus 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 20 augustus 2008

richtlijnen vastgesteld: 3 november 2008

kennisgeving MER in de Staatscourant van: 10 oktober 2012

ter inzage legging MER: 15 oktober tot en met 26 november 2012

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 12 oktober 2012

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 9 januari 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 13 maart 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)

ir. ing. R.B. Buiting

drs. R.J.M. Kleijberg

ir. J. van der Vlist (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Milieueffectrapport Companyclub De Hooge Vorssel gemeente Bernheze, augustus 2012.
- Golfbaan De Hooge Vorssel Bernheze, gemeente Bernheze, 17 september 2012.
- Bestemmingsplan Golfbaan De Hooge Vorssel Bernheze, gemeente Bernheze Bijlagenboek, 17 september 2012.
- Natuurcompensatieplan De Hooge Vorssel, 26 mei 2009
- Aanvulling op het Milieueffectrapport Companyclub De Hooge Vorssel gemeente Bernheze, januari 2013

De Commissie heeft kennis genomen van 19 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 27 november 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Golfbaan De Hooge Vorssel, Bernheze en de
aanvulling daarop

ISBN: 978-90-421-3642-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

